Valtioneuvoston kanslia	MINVA	VNEUS2021-00438
VNEUS Siivola Heli(VNK)	30.04.2021	

Viite

Asia
Yleisten asioiden neuvosto 11.5.2021

Suomea edustaa kokouksessa eurooppaministeri Tytti Tuppurainen.

Neuvoston kokouksessa saadaan tilannekatsaus **covid-19-koordinaatiosta**. Suomi pitää rokotteiden yhteistä EU-hankintamenettelyä hyväksi osoittautuneena ja välttämättömänä toimintatapana, mutta rokotteiden toimitusaikatauluja tulee edelleen pyrkiä kaikin tavoin vauhdittamaan. On hyvä, että EU:ssa tavoitellaan yhtenäistä lähestymistapaa rajoitustoimien purkamiseen myöhemmin, epidemiatilanteen sen mahdollistaessa. Suomi tukee EU:n yhteisen rokotustodistuksen edistämistä. Pidämme tärkeänä, että EU antaa selkeän ja vahvan poliittisen viestin sitoumuksestaan globaaliin solidaarisuuteen rokotteiden saatavuuden turvaamiseksi.

Puheenjohtajavaltio kertoo **Euroopan tulevaisuuskonferenssin** tilanteesta. Konferenssin puitteissa kuullaan eri tavoin kansalaisten näkemyksiä EU:n tulevista haasteista ja mahdollisuuksista. Konferenssin johtokunta, jossa ovat edustettuina Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio, keskustelee vielä konferenssin työn järjestämisen yksityiskohdista. Konferenssin käynnistystilaisuus järjestetään Eurooppa-päivänä 9.5.2021 Strasbourgissa, osin virtuaalisena. Konferenssin monikielinen verkkofoorumi on jo avattu. Konferenssin johtopäätöksistä on tarkoitus raportoida keväällä 2022 Ranskan EU-puheenjohtajakaudella. Suomi ottaa tilannekatsauksen tiedoksi. Suomen kannat on esitetty E-kirjeessä E 3/2020 vp ja E-jatkokirjeessä EJ 1/2021 vp. Myös valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta (VNS 7/2020 vp) linjaa Suomen osallistumista konferenssiin.

Neuvosto ottaa tiedoksi 25.5.2021 järjestettävän **ylimääräisen Eurooppa-neuvoston** selityksin varustetun asialistaehdotuksen. Asialistaehdotusta ei ole vielä jaettu jäsenmaille. Alustavien tietojen mukaan ylimääräisen Eurooppa-neuvoston aiheita ovat ilmastonmuutos sekä mahdollisesti covid-19-koordinaatio ja Venäjä. Suomi ottaa Eurooppa-neuvoston asialistan tiedoksi.

Lisäksi puheenjohtajavaltio kertoo **muut asiat -asiakohdassa** lyhyesti EU:n laajentumisen sekä EU–Sveitsi-suhteiden tilanteesta.

Asialista:

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen
a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Covid-19: EU:n toimien koordinointi s. 3
Tilannekatsaus

Euroopan tulevaisuuskonferenssi s. 5
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

25. toukokuuta 2021 pidettävän Eurooppa-neuvoston ylimääräisen kokouksen valmistelu:
Selityksin varustettu esityslistaehdotus s. 9
Keskustelu

Muut asiat
a) Laajentuminen sekä vakautus- ja assosiaatioprosessi
b) EU:n ja Sveitsin suhteet

Valtioneuvoston kanslia		PERUSMUISTIO	VNEUS2021-00435
VNEUS	Korhonen Ville(VNK)	30.04.2021	

Asia
YAN 11.5.2021; Covid-19-koordinaatio; Tilannekatsaus

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvostossa saadaan tilannekatsaus covid-19-koordinaatiosta.

Suomen kanta

Suomi pitää rokotteiden yhteistä EU-hankintamenettelyä hyväksi osoittautuneena ja välttämättömänä toimintatapana, mutta rokotteiden toimitusaikatauluja tulee edelleen pyrkiä kaikin tavoin vauhdittamaan. On hyvä, että EU:ssa tavoitellaan yhtenäistä lähestymistapaa rajoitustoimien purkamiseen myöhemmin, epidemiatilanteen sen mahdollistaessa. Suomi tukee EU:n yhteisen rokotustodistuksen edistämistä. Pidämme tärkeänä, että EU antaa selkeän ja vahvan poliittisen viestin sitoumuksestaan globaaliin solidaarisuuteen rokotteiden saatavuuden turvaamiseksi.

Pääasiallinen sisältö

Yleisten asioiden neuvostossa saadaan EU-puheenjohtajavaltion ja Euroopan komission tilannekatsaus covid-19-koordinaatiosta.

Rokotteiden tuotanto ja jakelu

Rokotteiden tuotanto ja jakelu Euroopassa etenee nyt tyydyttävästi ja komissio on arvioinut, että kesän aikana EU-tasolla saavutetaan 70 prosentin rokotekattavuus aikuisväestöstä. EU-alueella oli 29.4. mennessä jaettu noin 162 miljoonaa rokoteannosta.

Komissio on aloittanut sopimusneuvottelut vuosien 2022-2023 rokotehankinnoista BioNTech-Pfizerin kanssa.

Digitaalinen vihreä todistus

Puheenjohtajavaltio sai Coreperilta 14.4. mandaatin edetä trilogineuvotteluihin Euroopan parlamentin kanssa digitaalista vihreää todistusta koskevasta asetusehdotuksesta. Neuvottelut neuvoston työryhmässä käytiin erittäin ripeästi, ja myös parlamentti on sitoutunut ns. fast track -käsittelyyn. Euroopan parlamentin täysistunto hyväksyi parlamentin kannan 29.4. ja trilogineuvotteluiden on tarkoitus alkaa mahdollisimman pian. Tavoitteena on, että todistus olisi käytössä kesäkuun lopussa.

Rokotesolidaarisuus

Euroopan unioni on sitoutunut varmistamaan turvallisten ja tehokkaiden covid-19-rokotteiden yleismaailmallisen saatavuuden osana pandemian kestävää ratkaisua. COVAX on maailmanlaajuinen aloite, jonka tavoitteena on parantaa covid-19-rokotteiden maailmanlaajuista saatavuutta. Toistaiseksi eri maat ovat luvanneet COVAXille 5,18 miljardia euroa, joista yli 2,2, miljardia on EU:lta. Tavoitteena on toimittaa vähintään 1,3 miljardia annosta köyhimpiin maihin vuoden 2021 loppuun mennessä.

EU:n rokotteiden jakomekanismin avulla jäsenvaltiot voivat jakaa EU:n ostamat annokset kolmansien maiden kanssa, myös COVAX:n kautta. EU on tehnyt sopimukset noin 2,8 miljardin rokoteannoksen ostamisesta, ja kaikkiin sopimuksiin sisältyy mahdollisuus jakaa ne muiden maiden, erityisesti Länsi-Balkanin, EU:n lähialueiden ja Afrikan kanssa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 5.5.2021

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.5.2021

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ville Korhonen/VNEUS 050 336 8017

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Valtioneuvoston kanslia		PERUSMUISTIO	VNEUS2021-00436
VNEUS	Siivola Heli(VNK)	30.04.2021	

Asia
Yleisten asioiden neuvosto 11.5.2021; Euroopan tulevaisuutta käsittelevä konferenssi; Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 11.05.2021

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puheenjohtajavaltion on tarkoitus kertoa eurooppaministereille Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin (Conference on the Future of Europe) tilanteesta. Konferenssin puitteissa kuullaan eri tavoin kansalaisten näkemyksiä EU:n tulevista haasteista ja mahdollisuuksista.

Euroopan parlamentin puhemies David Sassoli, neuvoston puheenjohtajavaltio Portugalin pääministeri Antonio Costa ja komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen allekirjoittivat konferenssin yleisiä puitteita koskevan julistuksen 10.3.2021. Konferenssin johtokunta, jossa ovat edustettuina parlamentti, neuvosto ja komissio, aloitti työnsä 24.3.2021. Se keskustelee vielä konferenssin työn järjestämisen yksityiskohdista. Jäsenvaltiot ovat kaivanneet lisätietoja erityisesti konferenssin täysistunnon tarkemmasta kokoonpanosta ja työskentelytavoista.

Konferenssin käynnistystilaisuus järjestetään Eurooppa-päivänä 9.5.2021 Strasbourgissa, osin virtuaalisena. Konferenssin monikielinen verkkofoorumi avattiin jo 19.4.2021. Konferenssin johtopäätöksistä on tarkoitus raportoida keväällä 2022 Ranskan EU-puheenjohtajakaudella.

Suomen kanta

Suomi ottaa puheenjohtajavaltion tilannekatsauksen tiedoksi.

Suomen kannat EU:n tulevaisuutta käsittelevään konferenssiin on esitetty E-kirjeessä E 3/2020 vp ja E-jatkokirjeessä EJ 1/2021 vp. Myös valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta (VNS 7/2020 vp) linjaa Suomen osallistumista konferenssiin.

Pääasiallinen sisältö

Alkuperäisten kaavailujen mukaan konferenssi olisi käynnistynyt toukokuussa 2020, mutta covid-19-pandemia on hidastanut prosessia.

Euroopan parlamentin (EP) puhemies Sassoli, komission puheenjohtaja von der Leyen ja neuvoston puheenjohtajavaltio Portugalin pääministeri Costa allekirjoittivat konferenssin yleisiä puitteita koskevan julistuksen 10.3.2021. Nämä kolme tahoa toimivat konferenssin yhteispuheenjohtajina.

Konferenssin yksityiskohdista keskustellaan vielä yhteispuheenjohtajien alaisuuteen perustetussa konferenssin johtokunnassa, jossa EP, komissio ja neuvosto ovat tasavertaisesti edustettuina. Neuvostoa edustaa johtokunnassa nykyinen (Portugali) ja kaksi tulevaa (Slovenia ja Ranska) puheenjohtajavaltiota. Lisäksi neljä seuraavaa puheenjohtajavaltiota (Tšekki, Ruotsi, Espanja ja Belgia) on mukana tarkkailijana. Tarkkailijana johtokunnan kokouksiin osallistuu myös muun muassa COSACin puheenjohtajatroikka.

Tavoitteena on kansalaiskeskeinen prosessi, jossa voitaisiin julistuksen mukaan keskustella muun muassa terveysasioista, ilmastonmuutoksesta ja ympäristöhaasteista, taloudesta, sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta, tasa-arvosta, sukupolvien välisestä solidaarisuudesta, digitaalisesta siirtymästä, yhteisistä oikeuksista ja arvoista (ml. oikeusvaltioperiaate), muuttoliikehaasteista, turvallisuudesta, EU:n roolista maailmassa, EU:n demokraattisista perusteista ja siitä, miten EU:n demokraattisia prosesseja voitaisiin vahvistaa. Keskustelut voisivat kattaa myös läpileikkaavia teemoja, kuten parempi sääntely ja avoimuus. Kansalaiset voivat nostaa esille myös muita asioita.

EU-tasolla järjestettäisiin eurooppalaisia kansalaispaneeleja. Lisäksi kukin jäsenvaltio ja toimielin voi järjestää tapahtumia. Keskeisiä toimijoita ovat muun muassa kansalaisyhteiskunnan edustajat, sidosryhmät, kansalliset ja alueelliset parlamentit, alueiden komitea, talous- ja sosiaalikomitea, työmarkkinaosapuolet ja tiedeyhteisö, jotka voivat kytkeä tapahtumiaan konferenssiin. Suomella on aktiivinen kansalaiskeskustelujen perinne. Kansalaiskeskustelua EU:sta käydään monilla eri foorumeilla. Näitä keskusteluja on hyvät edellytykset käydä myös osana EU:n tulevaisuuskonferenssia.

Tietoja eri konferenssitapahtumista kerätään komission 19.4.2021 avaaman monikielisen verkkofoorumin avulla. Kansalaiset voivat foorumin kautta myös jakaa ajatuksiaan ja lähettää ehdotuksiaan. Osallistujien ja tapahtumien järjestäjien tulee noudattaa konferenssin peruskirjassa määritettyjä yhteisiä sisällöllisiä ja menettelyllisiä periaatteita. Olennaista on EU:n perusarvojen kunnioittaminen sekä laittomasta sisällöstä, vihapuheesta ja disinformaatiosta pidättäytyminen. Foorumilla ei saa myöskään ajaa yksityisiä tai kaupallisia etuja. Keskustelut toteutetaan kansalaiskeskeisesti, moninaisuutta edistäen. Avoimuus ja saavutettavuus ovat tärkeitä. Tapahtumia tulisi pyrkiä suoratoistamaan. Järjestäjät sitoutuvat noudattamaan EU:n tietosuojaa ja käyttämään yhteistä visuaalista ilmettä.

Konferenssilla on julistuksen mukaan täysistunto, joka muodostuu EP:n, neuvoston, komission ja kansallisten parlamenttien edustajista sekä kansalaisista. Myös alueiden komitea, talous- ja sosiaalikomitea, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunta olisivat edustettuina. Julistuksen mukaan täysistunto kokoontuu vähintään kerran kuudessa kuukaudessa keskustelemaan kansalaiskeskusteluissa esille nousseista aiheista. Täysistunnon tarkempi kokoonpano ja työskentelytavat ovat edelleen auki.

Konferenssin johtokunta laatii loppuraportin konferenssin yhteispuheenjohtajille keväällä 2022. Tämän jälkeen kukin toimielin tarkastelisi tarvittavia jatkotoimia. Julistuksessa ei mainita Eurooppa-neuvostoa, mutta sillä on EU:n perussopimuksissa määritelty erityinen rooli EU:n kehittämisessä.

Neuvoston neuvottelumandaatissa (5911/21) todetaan, että konferenssissa ei ole kyse menettelystä, joka koskee EU:n perussopimusten muuttamista (vrt. unionisopimuksen 48 artikla).

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 5.5.2021.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.5.2021
EUN 25/2021 vp sekä neuvostoraportti VNEUS2021-00409.
EUN 19/2021 vp sekä neuvostoraportti VNEUS2021-00313.
EJ 1/2021 vp – SuVEK 7/2021 vp
EUN 4/2021 vp –VNEUS2021-00158 sekä neuvostoraportti VNEUS2021-00193.
EUN 160/2020 vp – VNEUS2021-00016 sekä neuvostoraportti EDK-2021-AK-345929
EUN 144/2020 vp – VNEUS2020-01207 sekä neuvostoraportti EDK-2020-AK-339723
EUN 118/2020 vp – VNEUS2020-00722 sekä neuvostoraportti EDK-2020-AK-324161
EUN 57/2020 vp sekä neuvostoraportti EDK-2020-AK-305212
E 3/2020 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan näkökannat on esitetty selvityksessä E 3/2020 vp. Ahvenanmaan maakunnan hallituksen mukaan konferenssin täysistunnossa tulee olla paitsi kansallisten parlamenttien myös sellaisten alueellisten parlamenttien edustus, jotka täytäntöönpanevat EU-lainsäädäntöä. Lisäksi maakunnan mukaan EU:n vaalisäädöksen mahdollisen uudistamisen yhteydessä on tilaisuus palata kysymykseen Ahvenanmaan maakunnan omasta edustajasta Euroopan parlamentissa. Oma edustaja on tarpeen, jotta maakunta voisi turvata intressinsä. (Ålands landskapsregerings yttrande gällande konferensen om EU:s framtid, 28.1.2020, ja Ålands landskapsregerings externpolitiska meddelande 2021, 14.1.2021)

Ahvenanmaa toi esille näkemyksensä alueellisten parlamenttien roolista konferenssissa myös EU-ministerivaliokunnan kirjallisen menettelyn 2.–3.3.2021 (E-jatkokirje EJ 1/2021 vp) yhteydessä.

Asiakirjat

Komission lehdistötiedote 19.4.2021. Euroopan tulevaisuuskonferenssi: monikielinen digitaalinen foorumi avattu.
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_21_1764

Konferenssin peruskirja kansalaisille ja tapahtumajärjestäjille.
https://futureu.europa.eu/pages/charter?locale=fi

Joint press release, 7 April 2021 – Conference on the Future of Europe: launch of the citizens' platform on 19 April. https://www.2021portugal.eu/media/p52iw4mo/en_ci_-cofoe_7-4-2021.pdf

Euroopan tulevaisuutta käsittelevä konferenssi – Yhteinen julistus, doc. 6796/21.
https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6796-2021-INIT/fi/pdf

Conference on the Future of Europe – Revised Council position, doc. 5911/21.

Council's position on the Conference on the Future of Europe, 24 June 2020, doc. 9102/20.

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council: Shaping the Conference on the Future of Europe, 22 January 2020.

P9_TA(2020)0010 – Euroopan parlamentin päätöslauselma 15. tammikuuta 2020 Euroopan parlamentin kannasta Euroopan tulevaisuutta käsittelevään konferenssiin (2019/2990(RSP)).

EUCO 29/19 – Eurooppa-neuvoston kokous (12. joulukuuta 2019) – Päätelmät

Euroopan komission puheenjohtajaehdokas Ursula von der Leyen: Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2019–2024, 16.7.2019.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNK/EU-erityisasiantuntija Heli Siivola, p. 0295 160 476.
VNK/Lainsäädäntöneuvos Heidi Kaila, p. 0295 160 313.

EUTORI-tunnus

EU/2020/0544

Liitteet

Viite

Asia
YAN; Ylimääräisen Eurooppa-neuvoston (25.5.) selityksin varustettu asialistaehdotus

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 11.05.2021

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto ottaa ylimääräisen Eurooppa-neuvoston (25.5.) selityksin varustetun asialistaehdotuksen tiedoksi.

Suomen kanta

Suomi ottaa asialistan tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Asialistaehdotusta ei ole vielä jaettu jäsenmaille. Ennakkotietojen mukaan ylimääräinen Eurooppa-neuvosto käsittelee seuraavia aiheita:

- Joulukuun 2020 päätelmiensä mukaisesti Eurooppa-neuvosto palaa ilmastonmuutokseen ja antaa lisäohjeistusta hyvissä ajoin ennen kuin komissio esittää ehdotuksensa 2030 ilmasto- ja energialainsäädännön Fit for 55 -paketista. Tässä yhteydessä ratkaistaan taakanjakoasetuksen tulevaisuus.

- Alustavien tietojen mukaan ylimääräisessä Eurooppa-neuvostossa ovat mahdollisesti esillä myös covid-19-koordinaatio ja Venäjä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 5.5.2021

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 5.5.2021

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNEUS/Koikkalainen, 0295 160 601

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	EU:n tulevaisuus, Eurooppa-neuvosto, YAN Yleisten asioiden neuvosto, koronavirukset
Hoitaa	**STM, VNK**
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, SP, TEM, TPK, TULLI, UM, VM, VTV, YM